

*Володимир Пришедько, Ілля Пузирецький
(Дніпро, Україна)*

ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ ТЕЛЯТ ЗА РІЗНОЇ ТРИВАЛОСТІ УТРИМАННЯ В ІНДИВІДУАЛЬНИХ КЛІТКАХ

Важливим завданням при вирішенні продовольчої безпеки України залишається отримання та вирощування життєздатного молодняку продуктивних тварин. Відтворення розвиненого і здорового потомства є одним з найбільш значущих напрямів в умовах промислової технології. Правильне вирощування молодняку сприяє оптимальному прояву генетично закладених продуктивних можливостей тварин. Впливаючи так чи інакше на однакових за якістю та походженням телят, можна виростити абсолютно різних за продуктивністю корів [1, с. 35; 5, с. 161].

При вирощуванні молодняку великої рогатої худоби метою є : отримання здорових, добре розвинених, з міцною конституцією високопродуктивних корів, із племінних бичків – елітних плідників з тривалим терміном експлуатації, а надремонтний молодняк – виростити та відгодувати для отримання якісної яловичини.

Сьогодні в господарствах країни телят вирощують за різних технологічних умов: у групових клітках, переносних будиночках, на прив'язі, з обігрівом та без обігріву, у приміщеннях різних типів. Необхідними умовами при цьому є суха підлога, чисте повітря без протягів та оптимальна температура [4, с. 156].

У перші місяці після народження, поряд з інтенсивним зростанням, відбуваються значні якісні зміни в організмі телят. Теля народжується практично беззахисним до впливу несприятливих чинників довкілля. У нього недосконалі функції терморегуляції, кров не має імунобіологічних властивостей (здатність вбивати хвороботворні бактерії), стінки травного апарату легкопроникні для мікробів. У перші 7-10 днів життя в організмі теляти відбуваються зміни пов'язані з перебудовою організму та його пристосуванням до умов позаутробного життя, переходом до харчування молозивом та молоком матері, початком функціонування органів травлення, дихання та кровообігу. У цей важливий період адаптації поряд із годуванням велике значення мають умови утримання, які впливають як на загальний стан телят так і на їх прирости [2, с. 220].

Вчені наводять різні дані, щодо способів утримання телят у профілакторний період. Так, у дослідженнях [4, с. 169] повідомляється, що телят потрібно вирощувати в умовах групового утримання. Оскільки при цьому в них інтенсивніше відбувається ріст і розвиток завдяки активному руху, а технологічні процеси по догляду за тваринами легше піддаються автоматизації. Проте, за умов групового утримання, не зважаючи на переваги, зростають ризики поширення хвороб між телятами через безпосередні фізичні контакти. Тому в науковому середовищі існує думка, що кращі результати досягаються при індивідуальному утриманні телят [3, с. 25]. Відтак, при розгляді питання про вплив умов вирощування на ріст, розвиток та стан здоров'я телят обов'язково слід враховувати тривалість періоду їх індивідуального утримання.

Тому, метою роботи було вивчення інтенсивності росту телят за різної тривалості утримання в індивідуальних клітках.

Дослідження проведені на чистопородних тваринах голштинської породи. Для проведення науково-господарського експерименту з числа новонароджених телят були сформовані 3 групи телиць по 10 гол. у кожній: I (контрольна) – утримувалася в індивідуальних клітках від народження до 30-днів, II – до 45-ти і III – до 60-ти днів. Дослід тривав від народження до закінчення молочного періоду вирощування (6 міс.). Для вивчення інтенсивності росту в тварин визначали живу масу в динаміці, розраховували абсолютний та середньодобовий прирости. Зоогігієнічні параметри (відносна вологість, швидкість руху повітря, концентрація шкідливих газів, мікробна обсіменінність, освітленість та ін.) утримання тварин відповідали існуючим гігієнічним нормам.

Одним із об'єктивних прижиттєвих показників оцінки росту і розвитку тварини є жива маса, за якою визначають інтенсивність формування організму. Отримані нами дані щодо живої маси піддослідних телят, абсолютного приросту та відносної швидкості росту свідчать про їх обумовленість умовами утримання. Встановлено, що перебування телят голштинської породи в індивідуальних клітках протягом 45-60 діб після народження сприяло досягненню вищих значень живої маси в аналізовані вікові періоди порівняно з однолітками, які утримувались індивідуально до 30-денного віку. Так, у 3-місячному віці телята III дослідної групи важили 112,5 кг, що на 4,1 кг вище за показники тварин контрольної групи. Вони також на 2,1 кг переважали за живою масою тварин II групи. Подібна закономірність зберігалася до кінця вирощування. У 6 місяців жива маса телят III групи була вищою на 3,3% ($P < 0,05$), ніж у тварин I групи та на 1,8% порівняно з телятами II групи.

Більш високу інтенсивність та енергію росту в аналізовані періоди вирощування підтвердили середньодобові прирости телят дослідних груп. Перевага II і III груп над контрольними тваринами в період від народження до 3-місячного віку склала, відповідно 4,2% та 5,6% ($P < 0,05$). На наступному етапі вирощування відмічена подібна тенденція, проте різниця виявилася не достовірною. За увесь дослідний період середньодобові прирости тварин II та III груп були вищими порівняно з контрольною групою, відповідно на 2,6 та 4,1% ($P < 0,05$).

Отже, ефективнішим є переведення телят з індивідуального утримання на групове у віці 60 днів. В той час, як зменшення профілакторного періоду до 30 днів негативно позначилося на енергії росту молодняку. Це, очевидно, зумовлено тим, що у телят III групи сформувався міцніший імунітет, вони споживали корми індивідуально більш тривалий час, що сприяло якнайшвидшому розвитку рубцевого травлення і розвитку шлунково-кишкового тракту в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ведмеденко О. В. Вплив генотипових та паратипових факторів на молочну продуктивність корів. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. Випуск 30. Кам'янець-Подільський. 2019. С. 31–38

2. Ластовська І. О., Пацеля О. А. Інтенсивність росту телят в молочний період за різних способів утримання. Розведення та селекція тварин: досягнення, проблеми, перспективи: зб. наукових праць міжнар. наук.-практ. конф., 20 квітня 2018 р. Житомир: Полісся. 2018. С. 217–222.

3. Марусич А. Г. та ін. Выращивание молодняка крупного рогатого скота (от рождения до 6-месячного возраста): рекомендации / А. Г. Марусич, А. И. Портной, О. А. Василевская. Горки : БГСХА, 2017. 28 с.

4. Санітарно-гігієнічна оцінка умов вирощування нетелів за різних способів утримання ремонтних телиць: монографія / О. С. Яремчук, Р. Л. Варпиховський. Вінниця : РВВ ВНАУ, 2019. 180 с. 143

5. Erickson, P. S., Kalscheur K. F. Nutrition and feeding of dairy cattle. *Animal agriculture*. 2020. № 1. P. 157–180.

*Роман Санжара, Володимир Рожков, Анастасія Семенова
(Дніпро, Україна)*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОБАВКИ «КЛІНОТОКСИЛ» ПРИ ВІДГОДІВЛІ СВИНЕЙ

Вступ. З забруднювачів сільськогосподарської сировини та продуктів харчування, найбільшу небезпеку для здоров'я населення становлять отрути мікроскопічних грибів – мікотоксини [1, с. 156].

Роботи великої кількості дослідників свідчать, що мікотоксини шкодять здоров'ю тварин, і насамперед пошкоджують печінку, нирки, центральну нервову систему, що надалі веде до зниження ефективності імунної та антиоксидантної систем організму тварини [2, с. 188].

Для зниження токсичної дії мікотоксинів, у тваринництві можна використовувати різні кормові добавки – сорбенти, які міцно пов'язують у кишечнику токсини та ін. чином виводять їх із процесу травлення.

Методи. Для проведення дослідження було сформовано дві групи підсвинків віком 60 днів. Молодняк розмістили двома окремими групами у загальному приміщенні в двох сусідніх станках. Режим годівлі та мікроклімату для дослідних груп зберігався однаковий.

Відгодівлю організовували у 2 періоди: перший (підготовчий) тривав від 2 до 4 місячного віку, другий — заключний від 4 до 7 місячного віку.

Дослідна група додатково отримувала з раціоном сорбент «Клінотоксил» у дозі 1 кілограм на тонну кормосуміші.

Результати. Контроль процесів росту та розвитку проводили зважуванням піддослідного поголів'я у різні вікові періоди.

В усі вікові періоди молодняк дослідної групи переважав за живою масою контрольних тварин. Слід відмітити, що перевага у віці 2 місяці складала - 6,1 %, у віці 3 місяці – 14,6 %, у віці 4 місяці – 19,6 %, у віці 5 місяців – 12,8 %, у віці 6 та 7 місяців – 12,0 %.

Тварини дослідної групи відзначались кращими відгодівельними якостями. Так, вік досягнення живої маси 100 кг у зазначеного молодняка свиней